

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

18 Quomodo requiratur legitimus torus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

tu, qui parochialem Ecclesiam accessoriè, etiam perpetuò annexam habet; vt eadem Congregatio censuit.

83 *Appellare potest ap- stor.* Notandum Secundò, Si Episcopus minùs habilem, postpositis magis idoneis post examen elegerit, possunt ij, qui reiecti fuerint, à mala electione huiusmodi ad Metropolitanum; vel si elector Metropolitanus aut exemptus fuerit, ad viciniorum Ordinarium, vt Apostolicæ Sedis Delegatum; aut aliàs ad Sedem Apostolicam appellare, & electum ad nouum examen coram appellationis Iudice prouocare, vt digniori detur. Interea tamen electio prior executioni mandanda est, & prouisus non potest amoueri, nisi alteri debito modo collatum fuerit. Ita Pius V. supra.

84 *Si vacet ratione resignationis.* Dico Septimò, Si Ecclesia vacet ratione resignationis facta in manibus Papæ, in fauore certæ personæ, & à Papa fuerit admissa resignatio, non debet fieri examen per concursum; sed sufficit eum examinari à deputatis examinatorebus cum Episcopo, & dignum iudicari. Ita respondit Congregat. Cardinalium. Ratio est, quia tunc Papa censetur in hoc decreto dispensare. Secus verò si collatio fit inferiori Papæ, vt Metropolitanus, vel Episcopus, vel Capitulum; tunc enim resignatione in manibus eius facta, debet fieri examen per concursum, & nisi resignatarius iudicatus fuerit post examen aprior ceteris, vel certè non minùs aptus, non potest ei fieri collatio; vt colligitur ex Concilio. ratio est, quia inferior non potest in decretis Concilij œcumenici dispensare.

85 *Si casus permutationis.* Dico Octauò, Si vacet permutationis causâ, debet nihilominùs fieri examen, & quidem per concursum, nisi permutatio fiat cum alia parochiali ferè par conditionis: tunc enim non est opus nouo examine, vt declarauit Congregatio: quia per examen antiquum vterque censetur idoneus. Quòd si fiat permutatio cum simplici, vel cum alia parochiali; vbi maior requiritur industria; debet fieri examen per concursum, vt colligitur ex Concilio.

Vbi hac non recepta. Aduerte tamen, multa ex his passim non esse recepta; quamuis ineritò omnia recipi deberent. vnde ibi non sunt irritæ collationes; quæ secundum hanc formam non sunt factæ.

DVBITATIO XVII.

Quæ conditiones requirantur in particulari, vt quis censeatur idoneus ad beneficium.

Respondeo, Possè numerari decem. Prima, Legitimus torus. Secunda, Clericatus vel Ordo. Tertia, Ætas conueniens. Quarta, Cælibatus. Quinta, Non esse irretitum censura vel irregularitate. Sexta, Morum probitas. Septima, Scientia debita. Octaua, Habilitas ex parte corporis. Nona, Intentio status Ecclesiastici. Decima, Vt non habeat aliud beneficium incompatibile.

DVBITATIO XVIII.

Quomodo requiratur legitimus torus.

86 **R**espondeo & Dico Primò, Qui est extoro illegitimo, est incapax Episcopatus, & cuius-

uis alterius beneficij habentis curam animarum, nisi per Pontificem cum eo dispensetur. Est etiam incapax simplicis beneficij: potest tamen ad hoc ei per Episcopum dispensatio dari, etiam si sit ex incestu, vel sacrilego complexu natus. Ita habemus c. 1. de filijs presbyterorum, in Sexto.

Vbi Notandum Primò, Episcopum posse cum tali dispensare ad Canonicatum etiam Ecclesie cathedralis, vt ibidem docet Glossa ex Archidiacono. Rebuffus tamen in praxi beneficiorum, §. De dispensatione super defectu natalium, pag. 269. tenet, Episcopum non posse dispensare in præbenda Ecclesie cathedralis cum illegitimo; dicitque stylum Curie Romanæ ita seruari: cuius sententia videtur tenenda post Concil. Tridentinum, in quo statuitur; vt omnibus Canonicaibus Ecclesie cathedralis sit annexus Ordo sacer, ad quem Episcopus non potest illegitimum habitare, vt d. cap. 1. habetur. Iuri tamen conformius videtur, Episcopum posse ad talem Canonicatum habitare eum, qui antè à Sede Apostolica ad Ordines sacros admissus esset.

Notandum Secundò, Episcopum non posse dispensare cum illegitimo ad Dignitatem vel Personatum etiam sine cura, secundum Glossam: quia quando Papa concedit vt alicui prouideatur de beneficio, intelligitur beneficium simplex, neque extendi debet ad Dignitatem; cap. vii. de præbendis: ergo neque hic per beneficium sine cura intelligi poterit Dignitas sine cura, aut Personatus. Confirmatur, quia non est credibile; Pontificem velle illegitimum talibus honorari; cum illum ab omni Ordine sacro excludat. Glossam sequuntur passim DD.

87 **D**ices, Quid si Canonicatus habeat annexum accessoriè beneficium parochiale, poteritne Episcopus dispensare?

Respondeo, Possè, vt docet Siluester v. Beneficium, q. 8. ex Archidiacono, quod limita cum Lapo & Siluest. modò paræcia per Vicarium administrari solet; aliàs non. Ratio est, quia accessorium sequitur suum principale. Hæc tamen omnia intelligenda sunt, nisi obstet aliquod particulare alicuius Ecclesie statutum iuratum, vel per Papam confirmatum, quo caueatur ne quis illegitimus ad beneficia illius Ecclesie promoueat.

88 **D**ico Secundò, Illegitimus etiam cum dispensatione Episcopi, non potest habere vllum beneficium vbi pater est Præfectus; (v. g. Episcopus, Præpositus, Decanus, Parochus) aut etiam vbi Canonicus. habetur c. Ad præsentiam. 2. c. Cum decorem. 15. c. Ad abolendam. 16. de filijs presbyterorum. Hoc autem idcirco Canones statuerunt, tum quia alioquin pleraque beneficia ad huiusmodi sobolem industriâ parentum peruenirent; tum quia fædum est in eadem Ecclesia parentem & filium nothum residere, totique mundo exemplum incontinentiæ paternæ, veluti cum præmio & dignitate in prole assiduè ostentari.

89 **N**otandum est, Concil. Trid. sess. 25. c. 15. de reformat. hisce canonibus aliquid noui Iuris adiecisse, Vt illegitimi beneficium habere nequeant, non solum in Ecclesijs vbi parentes actu obtinent, sed etiam vbi aliquando habuerunt, qualecumque illud sit, siue paruum, siue magnum. Nec possint habere pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes obtinent vel aliquando obtinuerunt.

runt: nec reciproca: resignationes in illorum fauorem à parentibus factæ, illis profunt.

90 *Filijs legitimi presbyt.* Dico Tertio, Quod ad legitimos presbyterorum filios attinet, hi possunt habere beneficia in Ecclesijs vbi eorum parentes præfident, non tamen illud ipsum, quod proximè parens habuit. Prima pars habetur cap. Ad hæc 12. de filijs presbyt. Altera verò cap. Ex transmissa. 7. & cap. Conquerente. 4. eodem. Ratio est, *Ne beneficia successione hereditaria transmitti videantur: quam speciem hereditaria successione Canones semper in beneficijs valde eosum habuerunt*, vt ait Concil. Trid. sess. 25. c. 7. de reformatione.

91 *Si alius intercessit.* Aduerte tamen, Si inter patrem & filium alius intercessit, conficitur species illa successione hereditaria absterfa; & ita filius legitimus poterit illud obtinere sine dispensatione. c. Ex transmissa. 7. de filijs presbyterorum. Adde, patrem posse habere beneficium filij, quia hæc non est illa imago hereditaria successione: similiter nepotem beneficium aui: quod intellige, si adhuc pater viuuit, secus autem si pater obierit: tunc enim nepos non poterit aui beneficio frui. ratio est, quia si pater viuuit, nepos non potest succedere aui: vnde cessat imago hereditaria successione. Verùm si mortuus sit pater, nepos tunc succedit aui, vt notat Siluester Beneficium, 3. ex Hostiensis.

Beneficium aui.

DUBITATIO XIX.

Quomodo requiratur clericatus seu ordo in singulis beneficijs.

92 *Clericatus necessarius.* Respondeo & Dico Primò, Ante omne beneficium requiritur præuius clericatus, seu prima tonsura, ita vt sine hac sis inhabilis; colligitur ex cap. Cum aded. 17. de rescriptis, & cap. Ex litteris. 6. de transactione. estque communis sententia.

Prima tonsura. Vbi Notandum Primò, Primam tonsuram & ordines debere conferri à proprio Episcopo. *Proprius Episcopus.* Vbi Notandum, Episcopus hoc loco est triplex, originis, domicilij, & beneficij, vt apertè habetur cap. Cum nullus. 3. de tempor. ordin. in 6. Episcopus domicilij dicitur Episcopus loci, vbi quis habet domicilium. Dicitur autem habere domicilium, vbi quis laicem, *Episcopus domicilij.* rerumque ac fortunarum suarum summam constituit, vnde rursus non sit discessurus, si nihil auocet; vnde cum profectus est, peregrinari videtur, quod si redijt, peregrinari iam destitit: vt habetur L. Ciues. 7. C. de incolis. Vnde patet, vt quis dicatur habere alicubi domicilium, requiri vt ibidem sedem fixerit, animo perpetuò manendi, nisi quid auocet. Itaque studiosi non habent domicilium in Vniuersitatibus, etiam si ibi ad 8. vel 10. annos manere statuerint, si reuertentur in patriam redeundi. qui verò alicubi incipiunt habitare animo perpetuò manendi, itam ibidem domicilium contrahunt; nec opus est vt multos annos habitauerint, vt patet ex dicta descriptione domicilij. Porro domicilium semel acquisitum, solo animo migrandi non amittitur; sed opus est reali migratione, vt apertè colligitur ex L. Domicilium. 20. ad municipalem; vbi dicitur, *Domicilium re factò transferitur, non nuda contestatione:* sicut enim solo animo non acquiritur, ita nec amittitur. vide Panormitanum in cap. vlt. de paræcijs, & Siluest. v. Domicilium, num. 2.

Episcopus originis est Episcopus loci, cuius quis ratione originis dicitur ciuis, vel originarius. dicitur autem ciuis ratione originis, non vbi fortuitò natus est, si parentes alibi habebant domicilium, sed vbi erat illorum domicilium; vt docet Panormitanus in cap. Rodolphus. 35. de rescriptis. & Bartolus in L. Filios. 3. C. de municipibus. & apertè ex eadem L. colligitur, & ex d. L. Ciues. C. de incolis. Intè enim fingitur natus, vbi parentes habent domicilium tempore natiuitatis. Ratio est, quia etsi ad tempus alicuius negotij causà aliò recesserint, tamen censentur ibi semper mansisse; vt patet L. Retò, de captiuis, vbi dicitur, *Retro creditur in ciuitate fuisse, qui ab hostibus aduenit.* vide Silu. v. Ciuitas, quæst. 4. & Panormitanum supra.

Episcopus beneficij est Episcopus loci, vbi quis habet beneficium requirens residentiam: tale enim beneficium constituit domicilium. secus si non requirit residentiam, vel si cum eo dispensatum vt non teneatur residere; vt notat DD. in cap. Quia in tantum. 5. de præbendis.

Ex his patet, quis dicatur proprius Episcopus in tonsuræ & ordinum collatione. Quod si quis tonsuram ab alieno Episcopo sine litteris dimissorijs, vel dispensatione Pontificis acceperit, non est capax beneficij: vt docet Rebuffus, §. Formula dimissoriarum. colligitur ex cap. Illud. 1. & cap. 3. Si quis ausus. d. 71. vbi dicitur, *vt si quis alienum sine consensu proprii Episcopi ordinauerit, irrita sit ordinatio.* intellige quoad vsum & priuilegium ordinis seu gradus accepti, quia caret priuilegio & vlu illius.

Sed difficultas est, quid tali sit faciendum vt capax fiat. Glossa in dictum cap. Illud, putat sufficere vt proprius Episcopus postea ratum habeat, quod etiam tenet Decius & alij in cap. 1. de tempor. ordinand. in 6. probat Glossa ex cap. 24. Salontanæ, d. 63. vbi Gregorius I. cum Episcopus Salontanus esset ordinatus ipso nesciente, scribit se id ei ita ex animo relaxare, ac si ipso auctore ordinatus fuisset. vbi notat Glossa, *Episcopum posse remittere quæ ad ipsum spectant:* quam sententiam puto veram, etsi Rebuffus §. Formula dimissoriarum, n. 12. & 29. contrarium teneat, velique necessariò opus esse dispensatione Pontificis, & litteris, quæ vocantur *perinde valere.* Nec obstat, quòd ordinatio talis dicatur irrita; & quòd ab initio est vitiosum, non possit tractu temporis conualefcere; item quòd nemo potest ratum habere, quòd suo nomine non est gestum. dicitur enim irrita non quasi nihil sit actum, sed quia suspenditur, quoad vsum & priuilegium: quam suspensionem Episcopus tollere potest, cum nusquam Summo Pontifici referuetur. Dicitur *habere ratam* talem collationem, quia consentit in illam, volendo illam valere ac si à se facta esset.

Fortè quispiam putauerit talem non esse beneficij incapacem: nam Concilium Tridentinum sess. 7. cap. 10. de reform. cum ademisset Capitulis potestatem concedendi dimissorias intra primum annum sedis vacantis, subdit, *Capitulum controueniens, Ecclesiastico subiacet interdicto; & sic ordinati, si in minoribus ordinibus constituti fuerint, nullo priuilegio clericali, præsertim in criminalibus, gaudeant.* vbi nihil illis admittit, nisi priuilegium fori in criminalibus. Sed verius est, itum casum esse specialem, nec esse extendendum ad eum,